

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2013 vyjádřená v základních běžných cenách byla 128 231,9 Kč. V roce 2014 se PZO zvýšila o 6,6 % na 136 734,2 mil. Kč. Na tomto vývoji se podílel růst rostlinné produkce o 4,7 % a živočišné produkce o 9,9 %. V rostlinné výrobě došlo ke značnému navýšení sklizni u obilovin, technických plodin a brambor, ale na druhé straně se snížily jejich ceny. V živočišné výrobě došlo ke zvýšení naturálního množství u všech zvířat, a i přes snížení jejich ceny nedošlo (s výjimkou skotu) k poklesu produkce. K nejvyššímu nárůstu produkce došlo u mléka (+ 18,6 %) díky nejen vyšší výrobě, ale především ceně. Podobný trend je patrný i u vajec.

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO zvýšila v roce 2014 proti roku 2013 o 8,9 %, z toho rostlinná produkce je vyšší o 13,5 % a živočišná produkce o 3,3 %.

Rostlinná produkce se v roce 2013 podílela na PZO 59,2 %, v roce 2014 to bylo 58,1 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (42,9 % v roce 2013 a 42,7 % v roce 2014) a technické plodiny (27,2 % v roce 2013 a 27,1 % v roce 2014).

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2013 na PZO v základních běžných cenách 36,6 %, v roce 2014 to bylo 37,7 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (47,8 % v roce 2013 a 51,5 % v roce 2014) a chov jatečných prasat (20,4 % v roce 2013 a 18,7 % v roce 2014). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,2 % v roce 2013 a 2,3 % v roce 2014. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné se na produkci podílely 2,0 % v roce 2013 a 1,9 % v roce 2014.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2013 podílela na PZO v tržních cenách 71,3 %, v roce 2014 to bylo 70,2 %. Nejvýznamnější položkou byla spotřeba krmiv, a to 36,4 % v roce 2013 a 35,3 % v roce 2014. Mezispotřeba se meziročně zvýšila o 4,7 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2013 činila 37 061,8 mil. Kč. V roce 2014 se zvýšila o 11,4 % na 41 287,2 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2013 ve výši 21 478,2 mil. Kč, a meziročně se zvýšila o 15,8 % na 24 879,2 mil. Kč.

Důchod z faktorů v roce 2013 činil 47 836,4 mil. Kč a meziročně se zvýšil o 18,6 %, tudíž v roce 2014 byl 56 710,7 mil. Kč. V roce 2013 náhrady zaměstnancům činily 25 550,0 mil. Kč, v roce 2014 došlo i přes snížení placené pracovní síly k růstu náhrad zaměstnancům o 3,0 % na 26 316,5 mil. Kč.

V roce 2014 se zvýšila oproti minulému roku tvorba hrubého fixního kapitálu (+1,4 %) ze 17 591,2 mil. Kč na 17 830,8 mil. Kč.

V roce 2014 se zvýšil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2013 o 15,9 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2014 byl 102,5 %.

Obiloviny jsou nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR, jejich podíl na produkci v roce 2014 činil 24,8 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku byl vyšší o 17,5 %, reálné výrobní ceny se naopak snížily o 13,4 % a objem výroby obilovin v základních běžných cenách se mírně zvýšil o 1,8 %. Podobná situace byla u brambor, kde se zvýšil objem produkce v cenách předchozího roku o 29,7 %, reálné základní ceny poklesly o 20,9 a objem výroby v základních běžných cenách byl vyšší o 4,7 %. U olejnin došlo k navýšení objemu produkce v cenách předchozího roku o 10,0 %, ale poklesly reálné výrobní ceny o 11,5 % a objem výroby v základních běžných cenách byl nižší o 2,7 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2014 byla průměrná reálná výrobní cena o 10,6 % nižší než v roce 2013 a při zvýšení objemu produkce v cenách předchozího roku o 14,3 % celkově vzrostla reálná hodnota rostlinné výroby v základních cenách o 2,2 %.

V roce 2014 došlo k poklesu průměrné reálné výrobní ceny skotu a prasat o 3,1 %, u drůbeže o 4,6 %. Reálná hodnota v základních cenách poklesla u skotu o 2,8 %, důvodem byla nižší meziroční hodnota vyplacených dotací. Objem produkce v cenách předchozího roku byl u skotu vyšší o 3,5 %, u prasat o 1,3 %, u drůbeže o 6,7 %. Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku se v roce 2014 mírně zvýšil (+3,0 %), podstatně se zvýšila reálná cena (+10,4 %) a tudíž i reálná hodnota produkce ve výrobních cenách (+13,7 %) a základních cenách (+15,7 %). Reálná hodnota celkové živočišné produkce byla vyšší ve výrobních cenách (+6,7 %) i základních cenách (+7,3 %).

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) se zvýšil o 9,9 %, reálná hodnota produkce v základních cenách byla vyšší o 4,0 %, reálná výrobní cena naopak poklesla o 5,5 %.

Reálná hodnota mezispotřeby v základních cenách byla nad úroveň roku 2013 (+2,2 %). Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2014 došlo ke zvýšení reálné hodnoty o 8,7 %.

Při meziročním nárůstu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (+2,7 %) se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, zvýšila o 13,0 %. Při poklesu ostatních daní na výrobu o 1,8 % v reálných hodnotách a navýšení ostatních dotací na výrobu o 17,0 % došlo ke zvýšení míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 15,7 %. Objem vstupu celkové pracovní síly do zemědělství byl v roce 2014 oproti předchozímu roku nižší o 0,2 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2013 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 53,4 %, v roce 2014 to bylo 46,4 %. V roce 2014 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 0,5 % vyšší než v roce 2013 a čistý provozní přebytek se zvýšil o 33,1 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se zvýšil v roce 2014 v reálné hodnotě o 40,5 %. Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, byl v roce 2014 vyšší o 41,0 %.